

การพัฒนาคู่มือศึกษารรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
ประจำเส้นทางเดินป่า อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

ร.ต.อ.หญิงสมพร จรุงแสง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2546

ISBN 974 - 04 - 3193 - 3

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การพัฒนาคู่มือศึกษาธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวประจำเส้นทางเดินป่า อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
(THE DEVELOPMENT OF A NATURE TRAIL HANDBOOK IN KAENG KRACHAN
NATIONAL PARK)

สมพร จรุงแสง 4137420 SHED/M

ศษ.ม. (สิ่งแวดล้อมศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา, C.A.S., ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล,
Ph.D., ชลธร ชำนาญคิด, วท.ม.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคู่มือศึกษาธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวประจำเส้นทางเดินป่าในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจ และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อคู่มือ โดยมีรูปแบบของการวิจัย แบบกลุ่มเดียววัดผลสองครั้ง (One-group Pretest Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวทั่วไปที่เข้าไปท่องเที่ยวในพื้นที่ บ้านกร่างแคมป์ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จำนวน 30 คน เปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติ t-test ส่วนข้อมูลทั่วไป ความพึงพอใจ และความคิดเห็นวิเคราะห์ด้วยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าฐานนิยม

ผลการวิจัยพบว่า คู่มือศึกษาธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวประจำเส้นทางเดินป่าในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีประสิทธิภาพสามารถเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพธรรมชาติในพื้นที่อุทยานฯ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจคู่มือมากและมีความคิดเห็นว่าคู่มือมีความน่าสนใจ ควรที่จะพัฒนาและผลิตคู่มือขึ้นเพื่อเผยแพร่และจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยวได้ใช้ในโอกาสต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาและผลิตคู่มือ เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวใช้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาตินั้น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะสื่อประเภทนี้ สามารถเพิ่มความรู้ ความเข้าใจให้แก่นักท่องเที่ยวได้ อันเป็นประโยชน์ทางหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไป

คำสำคัญ: การพัฒนา / คู่มือศึกษาธรรมชาติ / อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

**THE DEVELOPMENT OF A NATURE TRAIL HANDBOOK IN KAENG KRACHAN
NATIONAL PARK**

SOMPORN CHAROONSANG 4137420 SHED/M

M.Ed. (ENVIRONMENTAL EDUCATION)

**THESIS ADVISOR: TIPPAN NAVAWONGS, C.A.S., THAWATCHAI
CHAIJIRACHAYAKUL, Ph.D., CHOLATHORN CHUMNANKID, M.Sc.**

ABSTRACT

The objective of this quasi-experimental research was to develop a nature trail handbook in Kaeng krachan National Park, and to study the visitors' learning achievement, satisfaction and opinion on the handbook.

The research method was a one group pretest-posttest design. The sample group was 30 Thai visitors who visited Ban Krang camp, Kaeng Krachan National Park. T-test statistical analysis was applied to compare the difference of mean learning achievement scores and visitors' satisfaction was evaluated and presented by the percentage, mean and mode scores.

The result showed that after reading the handbook, the visitors' knowledge increased significantly at a 0.05 level. They were satisfied with and interested in the handbook very much and suggested that this handbook should be published and sold to visitors.

The development and publishing of a handbook in a national park is very important for visitors to study nature and the environment in order to increase their knowledge and awareness of the nature conservation efforts.

**KEY WORDS : DEVELOPMENT / NATURE TRAIL HANDBOOK /
KAENG KRACHAN NATIONAL PARK**

176 p. ISBN 974-04-3193-3